

ZIRŅU pagasta bibliotēka
Skolas iela 4, Zirņu pag., Saldus nov., LV3861
t. 25708744
e-pasts: bibl.zirni@saldus.lv

Pārskats par Zirņu pagasta bibliotēkas darbu 2018.gadā.

Saldus novada Zirņu pagastā, 2019

Saturs

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	3
2. Finansiālais nodrošinājums.....	3
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	4
4. Personāls	5
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	5
6. Krājums	7
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	9
8. Novadpētniecība	11
9. Projekti	12
10. Publicitāte	12
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	12
Pielikumi.....	13

2018.gada darba prioritātes bija:

- lasīšanas veicināšanas pasākumu un bibliotekāro stundu organizēšana pirmsskolas un skolas vecuma bērniem – 28 bibliotekārās stundas un 7 pasākumi;
- bibliotēkas publicitāte: facebook.com lapas izveidošana Zirņu pagasta bibliotēkai – izveidota oktobrī, 54 sekotāji;
- novadpētniecības materiālu apkopošana, turpinot darbu pie novadpētniecības dokumentu vākšanas un sistematizēšanas, aprakstu veidošanas novadpētniecības katalogā – 19 mapes aprakstītas BIS Alise, izveidoti 22 MARC ieraksti, importēti 4 un rediģēti 26;
- novecojušo bibliotēkas mēbeļu plānveida nomaiņa un bibliotēkas vizuālā tēla uzlabošana - iegādāti 3 grāmatu plaukti ārzemju literatūrai un 1 plaukts vidējā vecuma bērnu grāmatām kopsummā par 1350,00 *euro*.

Par pārskata gada problēmu varētu uzskatīt kontingenta izmaiņas pēc speciālo programmu licenzēšanas skolā. Risinājums - jāpielieto atšķirīgas darba metodes darbam ar šiem bērniem.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Zirņu pagasts atrodas Saldus novadā un ir viens no novada 15 pagastiem. Robežojas ar sava novada Jaunlutriņu, Lutriņu, Saldus, Novadnieku, Pampāļu pagastiem un Saldus pilsētu, Skrundas novada Skrundas lauku teritoriju un Kuldīgas novada Vārmes pagastu. Pagasta kopējā platība ir 20600 kvm. Iedzīvotāju skaits pēc pmlp.gov.lv datiem uz 01.07.2018. ir 1564 (salīdzinājumā ar iepriekšējā gada datiem -26), no tiem bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam ir 256 iedzīvotāji.

Pagastā ir divas vietējās nozīmes publiskās bibliotēkas – Zirņu un Butnāru, kā arī Zirņu pamatskolas bibliotēka.

Zirņu pagasta bibliotēka ir Saldus novada pašvaldības Zirņu pagasta pārvaldes struktūrvienība. Bibliotēkas darbu vada bibliotēkas vadītājs.

Bibliotēkas darbība tiek organizēta tā, lai iestāde atbilstu modernas, uz lietotāju orientētas bibliotēkas statusam, kura nodrošina lietotāju informacionālās, tālākizglītības un saturīga laika pavadīšanas vajadzības.

Bibliotēkas apkalpojamajā teritorijā ir gan pagasta, gan privātās iestādes un uzņēmumi: Zirņu pamatskola (uz 01.01.2019. mācās 93 skolēni), pagasta pārvalde, pasts, veikals, zemnieku saimniecības u.c.

Pārskata periodā remontdarbi nav veikti. Galvenais uzdevums - secīgi turpināt bibliotēkas mēbeļu nomaiņu, krājuma attīrīšanu, fonda sakārtošanu, novadpētniecības materiālu sakārtošanu un papildināšanu.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas, akreditācija pārskata periodā nav notikusi. Atkārtotas akreditācijas atzinums spēkā līdz 2020.gadam.

2. Finansiālais nodrošinājums

Pārskata gadā finansējumu nodrošināja Zirņu pagasta pārvalde. Kā redzams tabulās pēdējo trīs gadu rādītājos, tas ir stabils un nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu, bet nav attīstību veicinošs. Budžets tiek veidots atbilstoši novada domes ieteikumam – iepriekšējā gada līmenī.

Grāmatu iegādei finansējums jau trešo gadu ir 1111,00 *euro*, taču ar šādu finansējumu ir grūtības pietiekoši papildināt fondu. Īpaši ar nozaru literatūru, jo šīs grāmatas ir salīdzinoši dārgas, bet tiek retāk izmantotas. Finansējums grāmatām tiek papildināts ar dāvinājumiem un dalību lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2018”. Iegūta 21 grāmata par 161,65 *euro*. Periodikas abonēšanai bibliotēka gadā tērēja 785,00 *euro*. Maksas pakalpojumu ieņēmumi netiek atsevišķi uzskaitīti, jo tie nonāk kopējā pagasta pārvaldes budžetā.

Tabula “Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Kopā (EUR)	14265	13835	14691
Pašvaldības finansējums	14265	13835	14691
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>			
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2016	2017	2018
Izdevumi kopā (EUR)	14265	13835	14691
Darbinieku atalgojums (bruto)	6163	6659	7375
Krājuma komplektēšana	1671	1895	1896

Līdzekļi krājuma komplektēšanai uz vienu iedzīvotāju bibliotēkas apkalpojamajā teritorijā ir 2,42 *euro* (pmlp.gov.lv dati uz 01.07.2018.), (1564/782), bet uz vienu bibliotēkas lietotāju 6,1 *euro* (1896/311). Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu finansējums minimāli audzis, jo mazliet samazinājies iedzīvotāju skaits pagastā (-16). Lielāko budžeta daļu – 62% sastāda atalgojums. Krājuma komplektēšanai – grāmatām un periodikai 13%.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

No 1994.gada bibliotēka atrodas 1985.gadā celtā bērnu dārza ēkā. Telpu kopējā platība ir 107 m², lasītāju apkalpošanas telpas 95m², nelielas palīgtelpas materiālu un darba inventāra glabāšanai. Pie ieejas durvīm 45m² plaša terase.

Pārskata periodā Zirņu pagasta bibliotēkai nebija plānoti remontdarbi, jo budžets tiek koncentrēts uz fizisko novecojušo un neatbilstošo mēbeļu secīgu nomaiņu, atbilstoši budžeta iespējām. Tās izgatavo SIA “Saules koka amatnieks” konkrētai bibliotēkas telpai tā lai bibliotēkas krājums būtu ērti pārskatāms un atbilstošs konkrētai mērķgrupai. Pārskata gadā iegādāti 3 grāmatu plaukti ārzemju literatūrai un 1 plaukts vidējā vecuma bērnu grāmatām kopsummā par 1350,00 *euro*. Tā kā mēbeļu nomaiņa jāorganizē “iepriekšējā gada līmenī”, tad tā turpināsies vēl divus gadus. Koncentrējot līdzekļus šim uzdevumam, diemžēl nesanāk šodienas prasībām atbilstošu datoru nomaiņai un citiem attīstības mērķiem. Lai kvalitatīvi organizētu skolēniem bibliotēkāmācību stundas par informācijas meklēšanu un datu bāzu lietošanu u.c. elektroniskajā vidē veicamajām darbībām, ir nepieciešami jaunāki, jaudīgāki un mūsdienīgāki datori. Arī terases labiekārtošana tika atbīdīta uz nenoteiktu laiku.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Piezīmes
Datori	1	5	Darbiniekam 2012.gada dators Lietotājiem: 2 – 2015.gada PIPP projektā iegūtie; 1 – 2014.gada, Lattelekom dāvinājums; 1 – 2012.gada, bijušais pārvaldes grāmatvedības dators 1 – 2007.gada, 3TD dators
Multifunkcionālās iekārtas	1		2015.gada PIPP projekts, vajadzīga apkope
Printeri	1		Netiek izmantots
Skeneri	1		Netiek izmantots
Citas iekārtas	2		A3 laminētājs, deju grīda/spēle/

Novērotas interneta ātruma problēmas, īpaši pēcpusdienās.

4. Personāls

Zirņu pagasta bibliotēkā uz pilnu slodzi strādā viena darbiniece ar vidējo profesionālo izglītību bibliotekāra specialitātē un 27 gadu bibliotekāro darba stāžu.

2018.gadā bibliotēkas budžetā profesionālajai pilnveidei, kursiem un pieredzes apmaiņas braucieniem tika piešķirti 105,00 eiro.

Bibliotēkas vadītāja piedalījies 9 Saldus pilsētas bibliotēkas organizētajos semināros un 6 apmācībās: Cirkulācija, personu AUTH veidošana, analītiskais apraksts, mapes, komplektēšanas moduļi, cirkulācijas modulis, Lursoft, News.

Apliecinājumi saņemti par:

- Radošās domāšanas meistarklase (vadīja Dita Bogdāne, Evelīna Legzdiņa, 9 stundas);
- Pieredze: Lietuvas bibliotēkas (5 stundas);
- Digitālā saziņa ar valsti: dzīves situācijās noderīgi e-risinājumi” (pasniedzēja Aija Virse, 8 stundas);
- LNB lasīšanas veicināšanas programmu inovāciju reģionālais seminārs bibliotekāriem un skolotājiem (Silvija Tretjakova, Lāsma Badamšina, Sarmīte Galsa, 8 stundas)

Finansējums personāla attīstībai tiek iedalīts sabalansējot budžeta iespējas.

Pārskata periodā Zirņu pagasta bibliotēkā nav notikušas izmaiņas personāla sastāvā, nav mainījušās darbinieku slodzes un izglītība.

Joprojām aktuāla problēma ir bibliotēkas vadītāja un apkopēja darba pienākumu apvienošana. Nereti veidojas neērtas situācijas kad apmeklētāji redz bibliotēkas darbinieku ar grīdas uzkopšanas inventāru rokās, apkopējas darbam atbilstošā apģērbā un mitru pēc mazgāšanas grīdu.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2016	2017	2018	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	304	313	311	+3%; - 1%

<i>t. sk. bērni</i>	135	142	133	+5%; - 6 %
Bibliotēkas apmeklējums	4765	4485	4776	-6%; + 7 %
<i>t. sk. bērni</i>	2997	2354	2241	-21%; - 5%
Virtuālais apmeklējums	636	364	456	-57%; + 20%
Izniegums kopā	14226	16278	10747	+14%; - 34%
<i>t. sk. grāmatas</i>	9449	11109	4572	+17%; - 60%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4730	4974	6144	+5%; + 24%
<i>t. sk. bērniem</i>	4019	3116	1217	-22%; - 61%
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā *	37%	39%	39%	+6%; 0%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	17%	17%	16%	0%; - 3%;
Iedzīvotāju skaits apkalpojamajā teritorijā	815	795	782	-2%; - 1%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	137	133	128	-3%; - 4%

* Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

* Bērni ir visas personas vecumā līdz 18 gadiem.

Bibliotēkas pakalpojumu lietotāji lielākoties ir Zirņu pagasta iedzīvotāji, pamatskolas skolēni un skolotāji, pensionāri, jaunieši, studenti, pagasta iestādēs strādājošie, bezdarbnieki. Zirņu pamatskolas skolēnu dzīvesvietas ietekmē bibliotēkas lietotāju skaita rādītājus no citiem novada pagastiem un citiem novadiem. Savukārt daudzi Zirņu pagasta skolas vecuma bērni mācās citās skolās – Saldus, Skrundas. Kā redzams bibliotēkas pamatrādītāju tabula, bibliotēkas lietotāju skaits pēdējos trīs gadus ir ar minimālām svārstībām. Bibliotēkas lietotāju procentuālais aptvērums no apkalpojamās teritorijas iedzīvotāju skaita (tas tiek dalīts ar bibliotēku skaitu pagastā) turas stabili un ir 39%.

Pārskata gadā bibliotēkā reģistrēti 311 lietotāji (t.s., 133 bērni un jaunieši, kas sastāda 43% no kopējā lietotāju skaita). 184 ir Zirņu pagasta iedzīvotāji (59%), 115 ir citu novada pagastu iedzīvotāji (37%), bet 12 citu novadu (4%). Šie rādītāji izskaidrojami ar to, ka 1) ģeogrāfiski tuvu atrodas Skrundas novads un šiem kaimiņnovada bērniem ērtāka nokļūšana ir Zirņu skolā; 2) papildus esošajām atvērtas vairākas jaunas izglītības programmas, kas nodrošina atbilstošas izglītības un vajadzību nodrošināšanu izglītojamiem - ar speciālām vajadzībām, garīgās attīstības traucējumiem, ar mācīšanās traucējumiem, ar valodas attīstības traucējumiem u.c. Tā kā bibliotēkai ir laba sadarbība ar skolu, tad 96% Zirņu pamatskolas skolēnu ir pagasta bibliotēkas lietotāji.

Bibliotēkas fiziskais apmeklējums salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir palielinājies par 7%. Tomēr par 5% samazinājies bērnu apmeklējums. Izskaidrojams ar to, ka 1) bērnu ikdienas neatņemams sabiedrotais un brīvā laika zaglis ir telefons ar tajā pieejamu internetu; 2) Zirņu pamatskolā pateicoties jaunajām licenzētajām programmām, jūkami strauji izmainījies kontingents, kam grāmatas nav cieņā. Tātad bibliotēkariem (skolas un pagasta bibliotēkas) ir izaicinājums – ierādīt bibliotēkas iespējas un piedāvājumu, un iemācīt uzvedību publiskā vidē.

Būtiski krities salīdzinoši ar iepriekšējo gadu (par 34%) ir grāmatu izniegums. Tā kā Zirņu bibliotēkas fonds lasītāju vēlmes pēc literatūras dažādības nespēj nodrošināt, aktīvi tiek izmantots SBA. Diemžēl grāmatas izniegums tiek pierēķināts grāmatas turētājbibliotēkai, nevis tai bibliotēkai, kurā “svešā” grāmata tiek izmantota. Zirņu bibliotēkai paliek apmeklējums un apmierināts lasītājs. Darbs tiek darīts, bet pārskata skaitļi niecpricina.

Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu par 24% audzis periodikas izniegums, jo 1) tiek katru gadu analizētas lasītāju vēlmes, izvērtēti pieprasītākie izdevumi. Mazāk pieprasīti tiek nomainīti. 2) cilvēki arvien biežāk saskaņo bibliotēkā pieejamo periodikas klāstu ar privāti abonēto, lai nedublējas.

Vidēji katrs bibliotēkas lietotājs bibliotēku gadā fiziski apmeklējis 15 reizes, izlasījis/izmantojis 35 iespieddarbus.

Vairākiem lasītājiem radinieki un vienkārši aktīvi cilvēki vajadzīgos izdevumus piegādā uz mājām. Reizēm rodas problēmas ar tām ģimenēm, kurās lasa vairāki ģimenes locekļi, bibliotēkā reģistrēts viens. Reģistrācijas anketu aizpildīt nevēlas. Līdz ar to faktiski lasītāju ir vairāk, nekā reģistrēto lietotāju.

Cilvēkiem ar kustību traucējumiem bibliotēka pieejama daļēji. Vajadzības gadījumā, bibliotēkas pakalpojumi tiek pielāgoti individuāli, meklējot atbilstošu risinājumu.

2018.gadā pieaugušo auditorijai tika realizētas vairākas radošās darbnīcas: Sapņu kolāžu veidošana veiksmīgam gadam, sveču gatavošanas darbnīca Ilzes Kamkovskas vadībā, Valentīndienas dekoru veidošana kopā ar rokdarbnieci Agritu Rimkus, sadarbībā ar Zirņu pagasta sociālo dienestu bibliotēkā rīkojām semināru “Pozitīvas saskarsmes veidošana, problēmu risināšana bez konfliktiem” kopā ar psiholoģi Artu Zepu, piedalījāmies Kultūras informācijas sistēmu centra un letonika.lv latviešu kulinārajam mantojumam veltītā kulinārijas konkursā un erudīcijas spēlē "Literatūras garša" (*skat. pielikumu Nr.5*). Pagastos cilvēkiem ir svarīgi, lai viņus uzaicina individuāli. Daudzi afišu dēļa informāciju neskatās un interneta viņiem nav.

2018.gadā sniegta 165 uzziņa par dažādām tēmām. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu sniegts par 3 uzziņām mazāk.

Visi lietotāju apkalpošanas procesi tiek veikti BIS “ALISE”. Maza lietotāju daļa paši veic pasūtījumus, pagarina lietošanas termiņus un rezervē. Attālinātas pieejas dati 2018.gadā nav izsniegti, bet bibliotēkas lietotāji par šādu iespēju tiek informēti.

2018.gadā digitalizācija nav notikusi.

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2016	2017	2018
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	245	401	344
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	24	58	38

Lai nodrošinātu lietotājiem vajadzīgo literatūru un plašāku izvēli, Zirņu pagasta bibliotēka sadarbojas ar citām Saldus un Brocēnu novadu bibliotēkām. Visvairāk tiek izmantots Saldus pilsētas, Zirņu pagasta Būtnāru bibliotēkas un Kursīšu pagasta bibliotēkas krājums. No Kursīšiem jau otro gadu tiek ņemts viens liels konkrēta gada (pārskata gadā - 2012.gada) sūtījums vairāk kā 100 grāmatu apmērā. Zirņu bibliotēkas lasītājiem tas pieejams gadu. Tad grāmatas tiek samainītas pret citām Zirņu bibliotēkas fondā neesošām grāmatām. Vēl grāmatas tika piegādātas no Brocēnu pašvaldības bibliotēkas, Saldus pagasta bibliotēkas, Nīgrandes bibliotēkas un Novadnieku bibliotēkas.

Starptautiskais SBA nav izmantots.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Izstrādāta jauna Krājuma komplektēšanas politika 2018. – 2022.gadam. Analizējot iepriekšējo dokumentu un lasītāju pieprasījumu, par prioritāro tika atstāta latviešu oriģinālliteratūra (latviešu rakstnieku un dzejnieku jaunākie izdevumi), uzziņu literatūra vidējā skolas vecuma posmam, literatūra pirmskolas un pamatskolas vecuma bērniem un nozaru literatūrā ar iespējām katru gadu pārskatīt un plānveidīgi mainīt nozaru prioritātes. Komplektētas tiek grāmatas, kas paredzētas plašam lasītāju lokam, specifiskās pieprasot no citu bibliotēku fondiem.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

2018.gadā jaunieguvumu kopējā vērtība 2061,00 *euro*. Pašvaldības piešķirtie līdzekļi 1895,00 *euro*, t.i., 92% (1111,00 *euro* grāmatām, 59%; 784,00 *euro* periodiskajiem izdevumiem, 41%), iegūti bezatlīdzības lietošanā 166,00 *euro* vērtībā, 8% no gada kopējās komplektēšanas summas.

Diagrammā uzskatāmi redzams, ka lielāko saņemto monogrāfisko izdevumu daļu sastāda pirkums, t.i., 87%, Iegūts bezatlīdzībā 13%, bet dāvinājumu šogad nebija.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”

	2016	2017	2018
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1671	1895	1895
<i>t. sk. grāmatām</i>	1102	1111	1111
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	211	297	308
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	569	784	784
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	2,1	2,4	2,4
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	2036	2153	2061

Pašvaldības finansējums otro gadu ir nemainīgs. Zirņu pagasta bibliotēkai pozitīvas izmaiņas gaidāmas 2019.gadā, jo novada pašvaldība lai būtu vienota līdzsvarota komplektēšanai paredzēto līdzekļu sadale visos pagastos, ir iecerējusi konkrētu naudas summu piesaistīt pagastā deklarēto iedzīvotāju skaitam. Uz vienu pagasta deklarēto iedzīvotāju 1,50 *euro* grāmatām un 0,80 *euro* periodikas iegādei (kopā uz cilvēku 2,30 *euro*), ar iespēju pašam bibliotēkām šos skaitļus pamainīt vienā vai otrā virzienā (atkarībā no tā vai izmanto vairāk periodiku, vai grāmatas).

Rekatalogizēts viss bibliotēkas krājums.

Pārskata periodā krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Krājuma rādītāji

2018.gadā fonds papildināts ar 630 vienībām (-44 salīdzinot ar iepriekšējo gadu), no tām 143 grāmatas, 468 periodiskie izdevumi un 19 pašu veidoti resursi – novadpētniecības mapes.

Tabula “Krājuma rādītāji”

	2016	2017	2018
Jaunieguvumi kopā	605	674	630
<i>t. sk. grāmatas</i>	197	198	143
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	32	38	61
<i>t. sk. bērniem</i>	58	81	43

Izslēgtie dokumenti	658	739	558
Krājuma kopskaits	7162	7097	7169
Grāmatu krājuma apgrozība	2,0	2,3	0,8
Periodisko izdevumu apgrozība	4,6	4,1	4,5

Pēc izdevumu veidiem no kopējā krājuma 7169 vienībām 5737 ir grāmatas, kas sastāda 80%. Nemainīgs palicis attēlizdevumu skaits – 42 (1%) un audiovizuālie dokumenti – 11. Seriālizdevumi no kopējā krājuma ir 1360 eksemplāri, sastāda 19% un to apgrozība 4,5. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu par 2% audzis periodikas skaits un par 0,4 apgrozījums.

Grāmatas iepirkta no Virja AK, SIA. Periodika abonēta a/s Latvijas Pasts, izmantojot “Laimīgās nedēļas” piedāvājumu. Pirms izdevumu abonēšanas, ar Zirņu pamatskolu saskaņojam, lai nedubultotos. Tā kā pamatskolas bibliotēkā abonēti bērnu periodiskie izdevumi “Ilustrētā Junioriem”, “Spicīte”, “Avene”, tad Zirņu pagasta bibliotēkā šie izdevumi netiek komplektēti. 2018.gadā Zirņu pagasta bibliotēkā varēja lasīt 25 nosaukumu periodikas izdevumus.

Pārskata periodā krājums tika attīrīts no 558 iespieddarbiem (230 grāmatas, 328 seriālizdevumi). Norakstītie iespieddarbi tiek nodoti makulatūrā.

Bibliotēkā pieejamas divas abonētās datubāzes – Letonika un Lursoft laikrakstu bibliotēka (News.lv). To popularizēšana notiek individuāli un bibliotēkmācību stundās. Diemžēl datori novecojuši un internets lēns, darbs grupās nav pietiekoši ražīgs.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums”

Dabubāze	2016	2017	2018
Letonika	231	41	152
News	45	35	26

Lai popularizētu grāmatu krājumu, lasītājus informētu par svarīgiem notikumiem valstī, svētku un atceres dienām, rakstniekiem jubilāriem, tiek izlikta grāmatu izstāde. Pārskata gadā tās bija 44. Tādā veidā tiek pamanītas arī iepriekšējos gados izdotās grāmatas.

Darbs ar parādniekiem lielākoties nav problemātisks. Ja tiek kavēts termiņš, sazināties telefoniski, rakstiski, vai caur sociālajiem tīkliem.

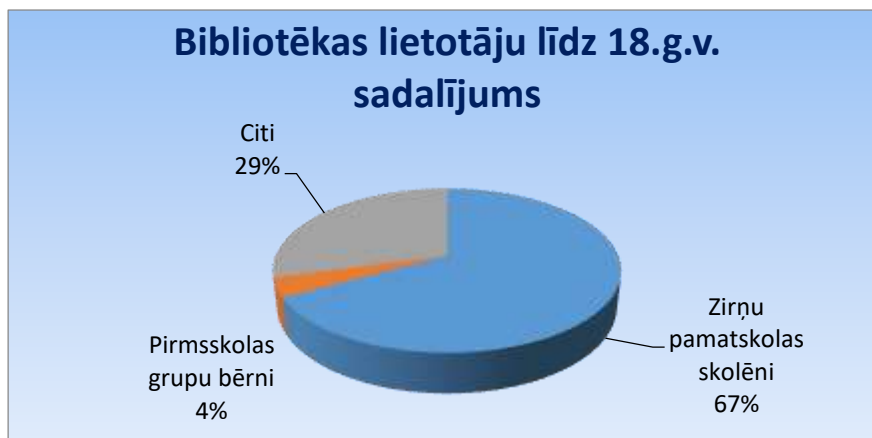
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2016	2017	2018	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	304	313	311	+3%; - 1%
<i>t. sk. bērni</i>	135	142	133	+5%; - 6 %
Bibliotēkas apmeklējums	4765	4485	4776	-6%; + 7 %
<i>t. sk. bērni</i>	2997	2354	2241	-21%; - 5%
Izsniegums kopā	14226	16278	10747	+14%; - 34%
<i>t. sk. bērniem</i>	4019	3116	1217	-22%; - 61%

Bibliotēkā reģistrēti 133 bērni un jaunieši līdz 18.g.v., t.i., 43% no kopējā lietotāju skaita. Salīdzinot ar 2017.gadu par 9 bērniem mazāk. Zirņu pagasta bibliotēkas apkalpojamajā teritorijā atrodas Zirņu pamatskola, kur noslēdzot 2018.gadu mācījās 93 (+2 salīdzinot ar iepriekšējo gadu) skolēns un pirmsskolas izglītības grupas (atsevišķa ēka) apmeklē 38 bērni (+8 salīdzinot ar iepriekšējo gadu). Pirmsskolas izglītības iestāde pamazām atgūstās no ieilgušās ēkas renovācijas un bērnu skaits palielinās. 89 no 93, t.i., 96% Zirņu pamatskolas skolēni ir pagasta bibliotēkas lietotāji un 5 pirmsskolas vecuma bērni.

Bērnu auditorijas apmeklējums krītas minimāli, jo bibliotēku viņi izmanto kā autobusu gaidīšanas un satikšanās vietu. Tomēr ļoti krities ir izsniegums. Liela daļa reģistrēti kā bibliotekāro stundu un aktivitāšu apmeklētāji. Pēc speciālo programmu atvēršanas skolā, ļoti būtiski pamainījies ir šī vecumposma lietotāju raksturs un intereses. Grāmatu lasīšana viņiem ir garlaicīga un neinteresanta nodarbe.

Neskatoties uz to, ka pirmskolas vecuma reģistrēto bērnu skaits ir mazs, grāmatas tiek izmantotas, jo audzinātājas regulāri tās izmanto darbā. Ir arī bērnu vecāki un vecvecāki, kuri ņem grāmatas saviem mazuliem, bet uzskata, ka pietiek ar to, ka pierēģistrēts ir pieaugušais. Pamato ar to, ka viņi nes atbildību par grāmatu. Bērns – nē.

Daļa no šī vecumposma bibliotēkas lietotājiem mācās citās skolās - Saldus, Skrundas, tehnikumos, profesionālās izglītības iestādēs. Ir tie, kuri brauc uz Zirņu skolu mācīties un tie, kuri dzīvo Zirņu pagastā, bet mācās citur. Skolēnu brīvlaikos bibliotēku apmeklē bērni, kuri dodas atpūsties pie vecvecākiem.

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionālitate, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu

Bērnu literatūras krājums galvenokārt tiek veidots un papildināts no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, par prioritāti ņemot latviešu bērnu oriģinālliteratūru, tulkoto literatūru, uzzīņu literatūru bērniem un jauniešiem. Lielu atbalstu un papildinājumu sniedz dalība “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā”. 2018.gadā tie bija 21 eksemplārs par 161,65 euro.

No pārskata gadā komplektētajām grāmatām bērniem un jauniešiem ir 30% (43 grāmatas). No visa bibliotēkas grāmatu krājuma sastāda 29% (1688 grāmatas).

No periodiskajiem izdevumiem Zirņu pagasta bibliotēkā bērni varēja lasīt “Avenīte”. Pamatskolas bibliotēkā - “Ilustrētā Junioriem”, “Spicīte”, “Avene”.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Lai pilnveidotu bērnu meklēšanas iemaņas elektroniskajos resursos, datu bāzēs, elektroniskajā kopkatalogā, lai bērni orientētos grāmatu krājumā un piedāvājumā, notiek bibliotekārās stundas. 2018.gadā tās bija 28. Daļa šo stundu tiek laicīgi plānota, bet gadās, ka saslīmīs kāds no skolotājiem un bibliotekārei jābūt gatavai kādai neplānotai bibliotekārajai stundai. Tas ir pozitīvi, ka mēs varam viens otram palīdzēt un skolēniem nodrošināt saturīgu laika pavadīšanu.

Bērniem un jauniešiem gada laikā izlikta 14 literatūras izstādes un notikuši 7 pasākumi. Tradicionāli katru gadu sagatavošanas grupas bērni un 1.klases skolēni tiek aicināti iepazīties ar bibliotēku, grāmatu izvietojumu, uzvedības normām bibliotēkā.

“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā” bibliotēka iesaistās 15 gadus. Grāmatu lasīšanas process uz pārskata rakstīšanas laiku nav noslēgts – pēdējais anketu aizpildīšanas laiks ir

31.janvāris. Svarīga ir katra diena, jo grāmatas tika saņemtas septembra otrajā pusē. Prognozēts vismaz 31 vērtētājs. Lasītveicināšanas programmā grāmatu lasīšanā un vērtēšanā tiek iesaistīti arī bērnudārza vecuma bērni. Lielākā daļa nav bibliotēkas reģistrētie lietotāji, jo grāmatas tiek lasītas bērnudārzā un vecāki neizjūt vēlmi pierēģistrēt savu bērnu bibliotēkā.

Ēnu dienā, kas norisinājās 14.februārī, Zirņu bibliotēkā bibliotekāra darbu vēroja 4 dažādu klašu skolēni. Tā ir pasaulē atpazīstama un atzīta Junior Achievement karjeras izglītības programma 1.-12. klašu skolēniem, kuras laikā skolēni apmeklē kādu darba vietu un 4 – 6 stundu garumā vēro interesējošās profesijas pārstāvja darba ikdienu (*skat. pielikumu Nr.1*).

Lai bērni vairāk uzzinātu par fotogrāfēšanu, foto mākslu un iemūžinātiem pasākumiem, Zirņu pagasta bibliotēkā ar Zirņu pamatskolas skolēniem tikās un par šo tēmu runāja fotogrāfēšanas entuziasts Māris Grasmanis. Viņam palīdzēja Ilona Bože. Pasākums izvērtās garš, jo lai visiem būtu vieta bibliotēkā, tikšanās notika trīs grupās (*skat. pielikumu Nr.2*).

Latvijas Nacionālā bibliotēka uzsāka jaunu Skaļās lasīšanas sacensību, kurā sacentās 11 – 12 gadus veci 5. un 6. klašu skolēni. Arī Zirņu skola sadarbībā ar Zirņu pagasta bibliotēku organizēja Skaļās lasīšanas sacensības. Uz otro kārtu, kas notika 2018. gada 29.martā Saldus pilsētas bibliotēkā, tika izvirzītas 6.klases meitenes: Samanta Saulīte, Monta Jansone un Laura Kaudze (*skat. pielikumu Nr.3*).

Projektu nedēļā 8. un 9.klašu skolēniem organizējam braucienu uz Saldus pilsētas bibliotēku. Saldus pilsētas bibliotēkas bibliotekāre un Eiropas Savienības informācijas punkta koordinatore Andra Gaigala iepazīstināja ar bibliotēkā pieejamo datubāzu lietošanu un priekšrocībām, salīdzinot ar tradicionālajiem informācijas nesējiem – periodiku (*skat. pielikumu Nr.4*). Jautrību izraisīja avižu kārtšanas sacensība. Padomāt vajadzēja arī pie uzdevumiem par grāmatu kārtojumu plauktos. Tika vairāk iepazīts grāmatas ceļš līdz lasītājam un bibliotekāra darbs. Savukārt 5.klases skolēni projektu nedēļā Zirņu pagasta bibliotēkā meklēja, apkopoja, noformēja materiālus par novadnieku paralimpieti Edgaru Bergu. Noslēgumā veidoja prezentāciju.

Joprojām sadarbībā ar literatūras skolotāju tiek rīkoti lasītāju semināri, kurā bērni četras reizes gadā prezentēja katrs vienu izlasīto grāmatu – skatāmā formā (prezentācija), stāstījumā un nolasīja vienu līdz 5 min. ilgu fragmentu no grāmatas. Mutvārdu uzstāšanos vērtēja komisija – literatūras skolotāja, informātikas skolotāja, skolas un pagasta bibliotēkas bibliotekāres. Vērtēšana notika 5 kritērijos: saturs, stāstījuma loģiskums, pašizteiksme un vārdu krājums, prezentācija.

Radošajā nodarbībā 5. – 6. klašu skolēniem “Pavasara krāsu virpulī”, bērni vizualizēja uz papīra pēdējās izlasītās grāmatas varoņus. Iejutās grāmatu ilustratoru lomā. Rezultātā bija bērnu darbu izstāde.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie sadarbības partneri ir skolas pedagogi. Sadarbību atbalstoša ir skolas vadība. Otrs vērtīgs sadarbības partneris ir pirmsskolas izglītības grupas, jeb bērnudārzs. Tā kā atrodamies vienā ēkā, šī sadarbība organiski iekļaujas ikdienas darbā.

8. Novadpētniecība

2018.gadā novadpētniecības darba virzieni ir nemainīgi – turpinās darbs pie novadpētniecības mapju papildināšanas ar rakstiem un materiāliem no laikraksta “Saldus Zeme”, kā arī no citas periodikas un interneta. Bibliotēkas novadpētniecības krājumu veido tematiskās mapes par Zirņu pagastu, foto albumi, grāmatas, fotogrāfijas. Materiāli izvietoti atsevišķā plauktā. Lielākā daļa materiālu pārskata gadā aprakstīti un atrodas BIS Alise, pie pārējiem darbs tiks turpināts 2019.gadā.

Pārskata periodā digitalizācija nav notikusi.

9. Projekti

Bibliotēka piedalījās lasītveicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2018” un grāmatu krājumu papildināja ar 21 iespieddarbu par 161,65 *euro*. Citi projekti pārskata periodā nav izstrādāti.

10. Publicitāte

Ziņas par bibliotēkas pakalpojumiem un aktualitātes pieejamas Saldus pilsētas bibliotēkas mājas lapā <http://biblioteka.saldus.lv>; www.kulturaskarte.lv; biblioteka.lv. 2018.gada oktobrī bibliotēkai tika izveidots facebook.com profils. Uz pārskata rakstīšanas laiku ir 54 sekotāji. Informācija tiek atjaunota un papildināta regulāri atbilstoši aktualitātei. Kā arī informāciju par bibliotēku var gūt vietējā presē, informācijas stendos pagasta pārvaldē, skolā, veikalā, bibliotēkā, telefoniski. Jārēķinās ar to, ka liela daļa bibliotēkas apmeklētāju ir pensionāri, kuriem nav pieejams internets.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Bibliotēkas sadarbības tīkls ir plašs un aptver daudzas bibliotēkas darbības jomas.

2018.gadā bibliotēkai ir izveidojusies, attīstījusies un turpinās sadarbība ar:

- pašvaldību – nodrošina finansējumu, transportu, atbalstu saimnieciskos jautājumos;
- Butnāru bibliotēku – SBA, novadpētniecības darbs, konsultācijas par darba jautājumiem;
- Zirņu pagasta pamatskolu, pirmsskolas grupām – pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes, novadpētniecība, makulatūras nodošanas vieta utt.;
- Agritu Rimkus (biedrības “PuķuzirnisZ” un Tautas lietišķās mākslas studijas „Saldus” vadītāju) – pasākumi, izstādes, projektu iespējas;
- Saldus pilsētas bibliotēkas darbiniekiem – SBA, metodiskais darbs, darba jautājumu risināšana, izstādes;
- Brocēnu novadu bibliotēkām – SBA, konsultācijas darba jautājumos;
- kultūras darba organizatori – pasākumu plānošana;
- Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeju – izstādes;
- Jēkabpils un Aknīstes novadu bibliotēkām – pieredzes apmaiņa.

Starptautiska un pārrobežu sadarbība pārskata periodā nav bijusi.

Pārskata gadā ir zudusi sadarbība ar jauniešu lietu koordinatori. Iemesls – mainījās darbinieki un ar esošo ir grūtības sastrādāties.

Pielikumi

1.pielikums

Ēnu dienā par bibliotekāra darbu interesējās 4 Zirņu pamatskolas skolēni:
Samanta Lapiņa, Matīss Dēvits, Dāvis Nadijevskis un Daniela Drūnese.

2.pielikums

Zirņu pamatskolas skolēnu tikšanās ar fotogrāfu Māri Grasmani

3.pielikums

Skaļā lasīšana Saldus pilsētas bibliotēkā.
Zirņu bibliotēkas pārstāve Laura Kaudze

4.pielikums

Zirņu pamatskolas 8. un 9.klašu skolēni Saldus bibliotēkā

5.pielikums

Literatūras garša komanda (no kreisās): Sarma Ūpe, Edīte Zusmane, Daina Alksne

6.pielikums

Sveču liešana/griešana Ilmas
Kamkovskas vadībā

7.pielikums

Mazs ieskats dažās dažādu darbu un kolekciju izstādēs

